

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:

Egy hónapra 35,000 korona.
 AVAV Egyes szám ára 1500 korona. AVAV

Kiadja:

Debrecen sz. ktr. város és
 a tiszántúli református egyházkerület
 könyvnyomda-vállalata.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2. szám alatt, városháza-
 épület.
 Telefonszám: 4.

Üres

a színház, a vendéglő, üresek a boltok az iparosok műhelyei. üresek a gyárak és minden hét szombatján szomorú munkások mennek ki a gyár kapuin, hogy hosszú ideig, vagy soha oda vissza ne térjenek.

Mint éjszakai ember, akinek mestersége az, hogy éjszakai munkával reggelre, amikor a csendes és jómódu polgár kávéját vagy reggeli szalonját fogyasztja, a reggelihez feltálaljam azt, ami a gyomor óhajain felül az ugynevezett lelki kíváncsiságnak kielégítését szolgálják, — szomorúan látom, hogy meghalt az a kedves éjszakai élet is, amely valamikor a dolgozó, munkás, polgári családok édes, bohémához húzó kimaradását jellemezte. Messze a zár óra előtt elhallgat az éjszaka muzsikásának hegedűje, a fűrgé pincérek hada már álmosan üldögél, az üresen maradt asztalok székein s a vendéglői terem levegőjében valami szomorú, temetéses csönd szorító hangulata terjed szét.

Szomorú konzekvenciája a rettenetes nappal életteleniségnek ez az éjszakai halotti csönd, mert ez az éjszakai halottság temetése a néhai nappali életnek.

És nappal, ha e rossz hangulatlan éjszakák után valami keserű szájjal, a korán kelés kedveltségével, a bohémból szemlélődővé váltan végig sétálunk a külvárosok szatócs üzletétől az uri divatok drága és selymet kínáló finom kirakataig, mindenütt felénk ásit e szomorú szó: üresség. Az utcák napsütéses oldalán sokszor száz ember sétál, áll, beszélget egymással, kacagó napsugár születésétől a melegítő déli sugárig.

És tele a levegő keserű, fájó panasszal, amelybe belesüvit a fúldokló utolsó fájó kiáltás.

Mi ez? Mi történik itt? Szabad ennek így lennie? Hát mit jelent e szó, hogy gondviselés, földi gondviselés? Mert arról, hogy hova szavazzunk és mit sugallnak a szent nagy eszmék, amelyek Nagy Lajos és Mátyás Magyarországot még csak hazudni sem merik nekünk, hirdetik ezer szónoklatban és ezer cikkben. Am mindazok, akik a politikai tulvilág Tubafait s alatta minden édességgel Száz-huri gyönyörűségét ígérnek nekünk — legyen az politikus, vagy bármilyen közéleti tényező, kormány, vagy ellenzék — fogják egyszer kézen azokat, akik ma üresen hagyják a színházat, a vendéglőt, a kávéházat, a boltokat s azokat, akik iparos-sze-

rű gunyában vagy munkás kezekkel a felhős, vagy felhőtlen délelőttön kölcsönként cigarettával a fogai között munkátlanul tapossák a simára seprt aszfaltot és mutassák meg nekik az örök boldogság útját, a mely egy kicsi szobába, egy kicsi csatlóhoz vezet. Oh nem úgy, hogy haragudjanak arra, aki egyenesebb, vagy görbébb orral született, aki a szerencse öléből többet vagy még többet markolhatott, hanem úgy, hogy a fáradt napoknak édes, csöndes jóleső vasárnapját találja meg a munkát hordó lélek.

Mindaz, amit elgondoltunk

A debreceni szakszervezetek kérelme a jog- és pénzügyi bizottság előtt.

Ismeretes a város közönsége előtt az a beadvány, amelyet a debreceni szakszervezetek intéztek a városi tanácshoz. Ez a beadvány tegnap került a jog- és pénzügyi bizottság elé; dr. Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok referálta a kérelmet és annak alapján javasolja, hogy a kormányhoz irjanak fel az egyetemi építkezések fokozottabb végzése érdekében, irjanak fel továbbá a népjóléti miniszterhez abban az irányban, hogy a munkáspénztárak köteleztesse nek arra, hogy a munkanélkülieket és azok családtagjait betegségük tartama alatt gyógyszerrel és orvosi költséggel lássák el, végül a város is hasson oda, hogy a munkanélküliség csökkenjen.

Dr. Nyíri Ernő szól hozzá először a kérdéshez és hosszabb beszédben fejegeti a miniszterhez való felirás hiábavalóságát. Két évvel ezelőtt ő volt az, aki egy napirendi indítványban rámutatott a munkanélküliség óriási növekedésére és akkor a polgármester beszédéből megnyugvást is szereztek. Most, hogy ez a kérdés égetővé vált, nem remél ezen úgy segíthetni hogy a kormányhoz irnak fel. Mert ha el is rendelkeznek egy pár munkálatot, a helyzeten még a legkevesebb sincs segítve. Nagyobb eredményt abban látna, ha a polgármester újabb budapesti tartózkodása alatt egyéni sulyával igyekezne eredményt elérni. Ha pedig a külföldi kölcsönt sikerül megkapni, akkor elsősorban építkezéssel teremtsenek munkaalakalmakat.

Dr. Magoss György polgármester mellett van, hogy fogadják el a Csűrös-féle három indítványt. Minden lehető meg-

nem a keserű léleknek kigyómérges fröccsenése, nem a tűzhányónak forradalmi lángokat rejtőgető dobbanása, hanem a csöndesen elmélkedő lélek óhaj tása, hogy azok, akiknek kezébe adtuk a mi kicsi életünket és szürke sorsunk vékony cernaszálát, vigyázzanak, hogy e vékony cernaszálát okos kézzel kormányozzák az élet folyamában, mert e cernaszálak milliója hatalmas, erős elszakíthatatlan kötéll a maga mindösszeségében, mely elszakíthatatlan nagy erő okos kézben előre, de a mindent elnyelő habokba visszarántó erő hatna tele.

kell tenni ennek a nagy kérdésnek sikeres megoldása érdekében.

Tóth István építkezésekkel kíván munkaalakalmakat teremteni.

Balogh István helyteleníti a munkásság vezetőinek eljárását. A szakmunkásokat kizárólagosan szakmájukba szorítják, pedig hát ha engednének ebből az elvből, könnyebben kapnának munkát. A mai időben igazán nem szegény, ha a szakmunkás más munkát is végez. Sok munkát el lehetne helyezni, ha a munkásság is engedne

álláspontjából és megértéssel viseltetnének a munkaadók kéréséig kivül szintén súlyos helyzete iránt. A tanács tehát hívja fel ezekre a körülményekre a pártvezetőség figyelmét és járjon közbe, hogy a munkásság is engedjen merev álláspontjából.

Magoss polgármester megjegyzi, hogy a tanács ily ügyben nem járhat el.

Hegedüs Jenő dr.: Amikor a kormány a gazdasági élet helyreállítását határozta el, az összes illetékesek megállapították, hogy az állam szanalása külföldi kölcsön nélkül nem képzelhető. Itt a munkanélküliség csak részletkérdés, következménye a pénzihiánynak. Addig tehát, míg az alap okok meg nem szűnnek, a tünetszerű kezelés hiábavaló. A lényeg az, — hogy a város háztartásának helyreállítása érdekében szükség van a külföldi kölcsönre. Egyhangulag kell amellet állást foglalni, hogy minden város és így Debrecen is részesülhessen kölcsönben. Az államnak meg kell engednie a kölcsön felvételét. A törvényhatóság tehát e kérvénnyel kapcsolatban ismét hívja fel a kormány figyelmét a kölcsön fontosságára és feliratilag, esetleg küldöttsegileg sürgetse meg annak jóváhagyását.

A bizottság elfogadja a három eredeti indítványt és Hegedüs dr. indítványát és ennek értelmében terjesztik az ügyet a törvényhatósági közgyűlés elé.

A város felemeli a szegénysegélyeket.

Nem kapnak villanyvilágítást a Varga-kerti lakók.

A városi tanács ülése.

Tegnap délelőtt tartotta a város tanácsa rendes ülését melyen a népjóléti bizottság javaslata került a város elé. A bizottság javasolja, hogy a város sürgősen helyezze ki a szegényházaól a gazdasági népiskolát, a lélegirásra nézve tegye meg a szükséges intézkedéseket, szerezze be a szegényház szükségletei képező ágys és ruhaneműeket.

A javaslatok nagy részét nem lehet teljesíteni. A gazdasági népiskola kihelyezésére a megfelelő fedezet nem áll rendelkezésre. Az ágys és ruhanemű szükségletéről már gondoskodva van. Ami pedig a lélegirást illeti, az felesleges, mert a szegényház állapota teljesen kielégítő és azt a polgármester legutóbbi látogatása alkalmával mintaszerűnek találta.

A tanács felemelte a szegények segélyét. Ezentul a békebeli segélynek 50 százalékát fogják kap-

ni: 6 aranykorona, illetve az esetenkénti segély 10 aranykorona-ban állapítatik meg.

A Varga-kert lakosai a főispánhoz folyamodtak, hogy a kert-ségbe vezessék be a villanyt és a csatornázást. A város e kérelmet — sajnos — nem teljesítheti, mert amellet, hogy a megfelelő anyagi eszközök nem állanak rendelkezésre, még a kert-ségeknek közüzemekkel való ellátásáról alkotott szabályrendelet sem nyert belügyminiszeri jóváhagyást.

Zilahy Lajos a főváros alpolgármestere megkeresést intézett a városi tanácshoz, hogy nyaralattásra milyen arányban lehetne fővárosi gyermekeket elhelyezni. A tanács dr. Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok javaslata-ra elhatározta, hogy az alpolgármestert kérelmével elutasítja, mert hiszen Debrecen — tekintve egészségtelen, poros levegőjét —

ugy sincs abban a helyzetben, hogy serdületlen gyermekek egészségének üdvére válják.

Ronesik Jenő, a debreceni tűzoltóság agilis főparancsnoka javaslatot terjesztett a városi tanács elé, amelyben a műszaki vezetés bevezetését ajánlja. — Ugyanis az utóbbi időben több ízben is előfordult, hogy lovak, tehenek stb. lettek balesetek áldozatai s a mentés csak a legnagyobb fáradsággal sikerült, mert nincsen ilyen esetekhez szükséges mentőkészülék. Ezeknek beszerzését javasolja.

Az általa kért ajánlatok már be is érkeztek s ezek közül az egyik cég egy 1000 kiló teherképességű csigaszerkezetet 6 és fél millióért, a másik pedig 2000 kilós teherképességű készüléket 4

millió 350,000 koronaért hajlandó szállítani. A tanács azonban — tekintettel a város házipénztárának súlyos helyzetére — ezidőszert nem szerzi be a készülékeket, ha azonban a város kedvezőbb körülmények közé jut, a mentőkészülékek beszerzésére megteszi a szükséges intézkedéseket. Ez azonban még idő kérdése.

Elhatározta végül a tanács, hogy az Emlékkertet elcsufító illemhelyet sürgősen lebontatja. Szabályozza ezenkívül az ujság-árusítási engedélyeket; a város képét elrontó ujságos bódékat lebontatja és akik igazolják, hogy jogos engedély alapján árusítanak, azokat kötelezni fogja, hogy megfelelő pavillont építsenek.

Ujabb nehézségek a Painlevé-kormány megalakítása körül.

Caillaux pénzügyminisztersége miatt bizonytalan a szocialisták támogatása.

Páris, április 16. A Painlevé-kormány megalakulása elé váratlanul nagy akadályok tornyosodtak s így valószínű, hogy a válság megoldása nem fog oly gyorsan sikerülni, mint ahogy azt eleinte remélték.

Painlevé az elmúlt éjszaka hosszasan tárgyalt azokkal a politikusokkal, — többek között Briand-dal és Caillaux-val, — akik esetleg tagjai lesznek a kormánynak. Caillaux pénzügyminisztersége igen nagy feltűnést kelt s bizonyos köröket mélyen nyugtalanít, még a radikális pártban is. Viszont másrésztől azt hangoztatják, hogy Caillaux pénzügyi koncepciója határozot-

tan ellenkezik a szocialisták pénzügyi javaslatával s ez a körülmény megnyugtatólag kell, hogy hasson a polgári körökre. Ami a vagyondezmát illeti, — a szocialisták tudvalevően ezt követelik, — Caillaux határozottan a vagyondezsma ellen nyilatkozott. Ebből logikusan az következik, ha Caillaux helyet foglalna a Painlevé-kabinetben, akkor a szocialisták nem támogatnák ezt a kormányt.

A szocialisták támogatása nélkül azonban bajosan tudná magát felszínre tartani egy baloldali kormány s így érthető, ha Painlevé nem tudja egykönnyen kormányát megalakítani.

A kereskedelmi és iparkamara felterjesztése az adófelszólamlási bizottságok szervezetének módosítása érdekében.

Az adófelszólamlási bizottságok 3 évenként alakulnak meg s a legutóljára megalakult bizottságok mandátuma ebben az évben lejár. Ezt az alkalmat összekapcsolva azzal, hogy a folyó évben valószínűleg az új költségvetési esztendő kezdetétől a pénzügyminiszter igen nagy adminisztrációs módosításokat tervez, a kereskedelmi és iparkamara felhasználja arra, hogy a kereskedő és iparos érdekeltségnek egy régi kívánságát újból hangoztassa és annak megvalósítását kérje. — A jövedelemadóról szóló törvény 24. §-a szerint a kereskedelmi és iparkamarák csak a székhelyükön alakuló adófelszólamlási bizottságokba küldhetnek egy rendes és egy póttagot, míg a kerület többi részeiben megalakuló adófelszólamlási bizottságokba képviseltetési joguk nincs. Ez a rendelkezés rendkívül visszas helyzetet teremt, mert a kamarai kerület kereskedői és iparosai az egyenlő elbánás elvénél fogva, joggal hivatkoznak arra, hogy a kamarának érdekeltsége védelmére a kerület többi részeiben épen úgy kell gondoskodnia, mint a kamara székhelyén. Az adófelszólamlási bizottságok alakulásáról ugyan úgy szól a szabály, hogy egy a törvényhatóság kiküldötték, mint a pénzügyminiszterium által kinevezettek között az egyes érdekeltségeknek súlyuknak megfe-

lelően képviselve kell lenniök, azonban, sajnos, különösen vidéken az adófelszólamlási bizottságokba az élettel közvetlen érintkezésben nem levő egyének kerülnek. Ha a kamarának képviseltetési joga volna a kerületben alakuló többi adófelszólamlási bizottságokba is, úgy kamarai kiküldöttekként a kereskedők és iparosok vagyoni viszonyait, valamint a gazdasági életnek az egyes szakmabeli üzletek forgalmára befolyással bíró jelenségeit ismerő egyének küldetnének ki.

A kamara azt kéri a pénzügyminiszter irtól, hogy az említett törvényszakasz módosításával a kamara ne csak a székhelyén levő városi törvényhatóság, hanem valamennyi törvényhatóság területén alakított adófelszólamlási bizottságba küldhessen ki egy rendes és egy póttagot. Addig is azonban, amíg ez a kérelem a törvény módosítás útját megjárja, kérje a kamara azt, hogy a törvényhatóságokat kifejezetten utasítsa arra, hogy az általuk kijelölt kereskedők és iparosok közül válasszanak.

A kincstárnak is érdeke az egyenlő és igazságos teherviselés. Ezt a sokat hangoztatott kívánságot pedig csak olyan adófelszólamlási bizottságok tudják másodfokon valóssá tenni, melynek tagjai saját osztályuk viszonyait legjobban ismerik.

Gyilkol az örökség.

Hármas családi gyilkosság Pesterzsébeten. Walter GuSztáv leszurta a fiát, menyét s aztán öngyilkos lelt.

Budapest, április 16. Ma reggel Pesterzsébeten egy fűszerüzletben borzalmas családi dráma játszódott le. A Határ-utca 13. számú házban van Waller Istvánnak fűszerüzlete, aki ezenkívül zenetanítással is foglalkozik. Waller Istvánnal együtt lakik 68 éves apja: Waller Gusztáv. Az öreg Waller és fia között egy régi örökség-ügyből kifolyólag napi renden voltak a hangos szóváltások és a veszekedések, amelyekbe gyakran beleleplegyedett Waller István felesége is.

A harmincéves Waller István ma reggel kiint volt az üzletben, mikor a lakásból kijött édesapja. Beszélgetés közben megint szóba került a vitás hagyatéki ügy. Most a vita annyira elfajult, hogy az öreg Waller a pulton levő sajtóvágó kést felkapta és azzal a fiára rontott.

Az ilyen támadásra nem számított fia alig tudott védekezni és apja a hosszú kést többször testébe mártotta. A fiatal Wallert elborította a vér és kétségbeesetten kiáltott segítségért. A sgegykiáltásra előrohant

a lakásból 22 éves felesége, született Rottenbiller Mária. Az öreg az aszszonynak is nekirozott és őt szurással megsebesítette.

Az összeszurkált Waller István és felesége véresen támolyogtak ki az udvarra és a házblieteket hívták segítségül. A házblietek közül többen is jöttek, de az öreget sehol sem látták. Kihívták a mentőket is, akik a súlyosan, de nem életveszélyesen sérült házaspárt bekötötték és lakásukon hagyták. A fiatal Waller a vese táján szenvedett sérülést, a feleségét pedig mellkasán szurta meg az öreg.

Föltűnt, hogy a szobán keresztül vérényomok vezetnek az egyik kamaraszerű helyiségbe, hol Waller Gusztávnak van a lakószobája. Benyitottak a kamrába és ott az ágyon fekve, holtan találták Waller Gusztávot. Teste tele volt szurásokkal és kezében még ekkor is görcsösen szorongatta a kést.

Rendőrbizottság ment ki a helyszínre. Ertesítették a budapesti főkapitányságot is, ahonnan délelőtt bizottság szállott ki.

A falu kulturájáért.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara évek óta rendszeresen foglalkozik a mezőgazdasági szakismerteknek a vidéken előadások és bemutatók útján terjesztésével. Most e nagyfontosságú munkásságot eredeti módszerrel törekszik sikeresebbé tenni; jelentős áldozattal mozgépet és álló képvetítő gépet szerzett s ezennel a Kamara szakelőadó, mikor a falvakban gazdasági szakelőadásokat tartanak, viszik magukkal a könnyen szállítható gépeket és az előadást szakszerű képekkel és mozi fényképbemutatókkal kísérik. — A falu kulturájának felfokozására kiválóan alkalmasnak ígérkezik a debreceni mezőgazdasági Kamara ez utóttó kísérlete, mert az előadásokat sokkal inkább érdeklődéssel fogják fogadni és a mezőgazdasági szakszerű ismeretterjesztés feltételül sikeresebb lesz, ha az előadást képek teszik könnyebben megérthetővé. — A kamara elsőrendűen a mezőgazdasági szakismeretterjesztést tüzte ki az akciója céljául, azonban az ily filmes előadásokat egyetemes művelődési célra is felhasználja, a szakelőadás után általános kulturismeretek terjesztésére alkalmas képsorozatot is bemutat. Az előadások falvakban és tanyaközpontokban lesznek rendszeresítve.

Tanay Frigyeset eltemették.

Budapest, apr. 16. Ma, csütörtökön délután temették el a Kerepesi temető halottasházából a Vígyszínház művészt, Tanay Frigyeset. Utolsó kívánsága szerint huzarfóhadnagygyi egyenruhában, a haretéren szerzett kitüntetésekkel ravatalozták fel.

A temetési szertartást Turv László, volt nemzetgyűlési képviselő végezte. A holttest beszéltelése után Hegedűs Gyula, Harányi Zsolt, Gellért Miklós mondtak búcsuzót.

Ezután Tanay Frigyes utolsó kívánsága szerint a sírnál a Vígyszínház énekkara elénekelt az „Óh régi szép diákélet” kezdetű dalt.

Sodorjon
JANINA
papírt.

A Sóstófürdői rablógyilkost 7 évi fegyházra ítélték.

Ács András 21 éves nyíregyházi földműves 1924 február hó 3-án, délután kirabolta Schatz István vagyonos hentesmestert a Nyíregyháza közelében levő Sóstó-erdőben, hova azzal az ürüggyel csalta el, hogy a zsidótemetőtől nem messze lakó atyjának van egy törött lábu eladó tehene. Schatz Ácsal el is indult, magához véve annyi pénzt, melyből kitelik a vételár. Mikor az erdőbe ért, Ács egy magával hozott élesre fent fejszével hátulról fejbe vágta Schatzot. Az ütés szerencsére nem volt halálos és csak könnyebb, 20 napon belül gyógyuló sérülést okozott.

Rablógyilkosság kísérletével vádolva, a múlt év május 26-án tárgyalta Ács András bűnpörét a nyíregyházi törvényszék s hét évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte.

A felek felebbezése folytán tegnap volt ennek a bűnügynek

a főtárgyalása a debreceni ítélőtáblán és a tábla a felebbezési főtárgyaláson teljes egészében helybenhagyta a nyíregyházi törvényszék ítéletét.

SPORT

DVSC—NyKISE.

A DVSC a NyKISE-vel játszik vasárnap a Diószegi-uton. A mérkőzésnek nagy jelentősége van, mert a DVSC a NyTVE legyőzésével most már jogosan aspirálhat a bajnokságra. Egyetlen komoly ellenfele a NyKISE szívos csapata. A mérkőzés döntő jellegű. Előzőleg a DEAC találkozik a DMTK-val. A NyTVE is erős ellenfelet kap a BUSE csapatában. Ugy, hogy a vasárnapi mérkőzések lényegesen tisztázzák a ma teljesen bizonytalan és nyílt helyzetet.

Kardos Béla holtan került a Duna vizébe.

A boncolás eredménye megdöntötte az öngyilkosság feltevését.

Ma délelőtt 10 órakor boncolták fel Miskolcon Kardos Béla holttestét. A boncolást hivatalosan Stehlik Károly vizsgálóbíró jelenlétében Friedler Imre dr., Bojársky Béla dr. és Egri Miksa dr. orvosok végezték, a családot a boncolási aktuson Policzer József dr. orvos és Fodor Dezső gyógyszerész képviselték.

A boncolás szenzációs eredménnyel végződött, amennyiben a boncolóorvosok egyérteiműen megállapították, hogy

Kardos Béla semmi esetre sem kerülhetett elve a Duna vizébe, miután sem a tüdőben, sem a dobhártyaüregben a víznek nyoma nincs.

A gyomor is teljesen száraz, el-

lenben találtak a gyomorban megemésztetlen sonkamaradékokat. Az orvosi vélemény szerint a halál egy-két órával azután következhetett be, ahogy ezt a sonkát elfogyasztotta.

A boncoló orvosok véleménye szerint a hulla nem lehet hosszabb idő óta a vízben, mint legfeljebb 8—10 napja.

A hulla belső részeit most fel fogják küldeni Budapestre, hogy itt állapítsák meg a halál valódi okát.

A boncolás eredményét összefoglaló jegyzőkönyv holnap készül el. Ugyancsak holnap délután lesz a temetés a Farkas Károly-utca 1. számú házból.

A Hungária-malom sikkasztásbeli gyanúsítottját tegnap átkísérték az ügyészségre.

Mint ismeretes, a Hungária malomban történt 800 millió sikkasztási ügyben tovább folyik a nyomozás. Popovits Gyula, a malom szakkönyvelnek átvizsgálásával megbízott törvényszéki szakértő szakértői véleménye még nem érkezett be a vizsgálóbíróhoz, de ez rövidesen meg fog történni.

A sikkasztással gyanúsított Balla Zoltán főkönyvelőt tegnap délelőtt

kísérték át az ügyészség fogházába. Az ügy összes iratait is áttette a rendőrség az ügyészségre, mely iratokat dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd még a mai nap át fog tanulmányozni.

Balla Zoltánt több alkalommal kihallgatta a rendőrség, de minden esetben tagadta, hogy ő sikkasztotta volna el a 14 vagon búzát.

Nem elmebeteg Löbl József — mondja Németh professzor orvosszakértő.

Budapest, április 16. A budapesti büntetőtörvényszék Langer Jenő kúriai bíró elnöklésével ma kezdte tárgyalni nagy érdeklődés mellett Löbl József baromfikereskedő és társának, Gronich Lajos ablaktisztító és Bárd Szigfried sapkakészítő bűnügyét. A királyi ügyészség Löbl Józ-

sefet szándékos emberölés büntette címén vádolja, míg a két másik vádlott ellen súlyos testi sértés büntette címén emelt vádat azért, mert Tremmel Mátyás őrzetöt súlyosan bántalmazták, illetve Löbl zsebkészével agyonszurta. Az eset még 1923 december 6-án történt a dobuscai Lázár

zár kávéházban. A lefolytatott vizsgálat adatai szerint ebben a kávéházban egy zsidó gyermekfelruházási ünnepséget tartottak, amidőn betért a kávéházba Tremmel őrzetöt nyolc katonatársával, ahol feketekávévet rendeltek maguknak. Előzőleg a katonák más kávéházban borozgattak.

A gyermekfelruházási ünnepségre összegyűlt zsidók egészen megtöltötték a kávéház helyiségeit, úgy, hogy Tremmel őrzetöt egészen hangosan odaszólt az asztalnál elhelyezkedő katonák társainak: Gyerünk innen, nem nekünk való hely ez, itt csupa zsidó van. A katonák kifelé mentek és több vallomás szerint Löbl Tremmelék után sietett és tegeződve szóltotta meg a katonákat. Ebből aztán parázs vita származott, majd verekedésre került a sor, amelynek szerencsétlen áldozata lett az őrzetöt. A kávéházi helyiségben ütlegelték, majd egy késszurás halálra sebezte. Azonnal megindult a nyomozás; az egyik kávéházi ablakban találtak egy véres, nyel nélküli késpengét és ebben Löbl a saját kését ismerte fel és a rendőrök meg is találták a késpengét Löbl zsebében. A halálosvégű verekedés nyomán Löbl Józsefet és két társát előzetes letartóztatásba is helyezték, azonban Gronich és Bárd pár nap múlva szabadlábra kerültek. Több hónapon át tartó fogság után Löbl is visszanyerte szabadságát, a királyi ítélőtábla 100 millió korona óvadék ellenében elrendelte szabadlábra helyezését Nemrégiben foglalkozott ezzel az ügygel a büntetőtörvényszék vádpancája és amikor a terhelteket vád alá helyezte, elrendelte Löbl Józsefnek újból való letartóztatását és ezóta a vádlott fogságban van.

A tárgyalást Langer elnök valamivel kilenc óra után nyitotta meg, majd intézkedett, hogy a vádlottakat vezessék elő. A vádat Soóky József ügyészségi alelnök képviseli, aki mellett Kenyeres Balázs professzor, törvényszéki orvosszakértő foglal helyet. Löbl Józsefet Szőke Sándor, Gronich Lajost Vidovics Ede és Bárd Szigfriedet Kollmann Dezső védi. Löbl személyi adatainak felvétele után Szőke Sándor védő ellenőrző elmeorvos szakértőként bejelentli Fabinyi Rudolf tanárt, a lipótmézei elmegyógyintézet főorvosát.

A vádirat ismertetése után megkezdtek Löbl kihallgatását, aki az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, majd elmondja, hogy mi történt 1923 december hó-

6-án este a Lázár kávéházban 9 és 10 óra között.

Löbl kihallgatása után kopott szakettben, fekete csokornyakkendővel álli Bárd Szigfried a törvényszék elé. A vádat megértette, bűnösnek nem érzi magát. A katonák megjelenését a kávéházban ugyanugy mondja el, mint Löbl, de hogy végeredményben mi történt, azt nem tudja.

Kenyeres Balázs orvosprofesszor terjesztette elő ezután szakértői véleményét, amely szerint a fiatalkorú, egészséges testű, erőteles férfi holttestén több rendbeli szurást találtak, amelyek közül csak egy volt halálos. Ezen a szuráson kívül a halotton még többrendbeli szurás volt, szakított sebet is találtak. A szurások pengés eszköztől származtak. Tompa felületű kemény tárggyal okozott sérülések is voltak a holttesten, de ezek nem sietették a halál beálltát. Az az eszköz, amely bűnjelként szerepel, alkalmas volt úgy a halálos, mint az összes többi szurások megéjtésére.

Az elnök azt kérdezi a professzortól, hogy a sérülés hány perc múlva tette akcióképtelenné Tremmel Mátyást.

— Egy félpercig, egy percig, két percig még tevékenykedett a szurás megéjtése után a katonák — feleli az orvos — még üldözhetett is, 8—10—12 lépést tehetett a megszurtt ember.

A további kérdésekre azt feleli az orvostanár, hogy az,

aki a halálos sérülést ejtette a katonán, szemközt állott vele, a többi szurások pedig részint fekvő, részint álló helyzetben érték Tremmel Mátyást.

Löbl József sérülései mellett képes volt Tremmel a halálos sérülést ejteni.

Gronichot szólítja ezután az elnök, aki szintén nem érzi magát bűnösnek és tagadja, hogy Tremmel bántalmazta volna.

Az orvosszakértő meghallgatása után a bíróság megkezdi a tanúkihallgatásokat.

Szőke Márton 21 éves honvédőrzetöt, Müller Mátyás főpincér, Haas Henrik kereskedő, Herlinger Lipót, a Lázár-kávéház pincérének kihallgatása után Langer elnök tíz perc szünetet rendelt el.

Szünet után, melőtt az elnök a következő tanút beszólította volna, dr. Kollmann Dezső bejelentette, hogy az előszobában várakozó katonák a szünet alatt nagyhangosan azt a ki-

TÁRCA.

Csolnakossy Gyula.

(1900—1925.)

A legkiválóbb népszínművészek közül való. Mint ilyen, nem csak a vidéki, de a fővárosi színpadokon is a párját ritkítja. Mint a Hunyadi Jósikák, Szabó Bandik, Haday Sándorok, Püspök Imrék utódai, egyre jobban pusztulnak a magyar színpadokról, mióta dekandenciáját éli a népszínmű, s mikor olyan ritkán akad egy-egy olyan magyar színpadi alkotás, mint a „Süt a nap”, amely izzig, vérig való alakjával megköveteli a magyar népszínmű színészt. Ismétlünk, nemesak a vidéken, de a fővárosban is kihalóban van a népszínmű színészek fajtája s ha Rózsahegy Kálmán követi, nyugalmal vonulnak, az öreg Gabányit, az ország legelső színpada is népszínmű színmű nélkül marad.

Csolnakossy Gyula valamikor a legkiválóbb Gondor Sándorok közé tartozott, s most, mikor kivénült a duhaj, rátart, még duhajságában is szerette a legény-szerepekből, mint Pongó Juhász (Süt a nap), mint Ragyás őrmester (Nótás kapitány) stb. nyújt magas művészi színvonalon álló alakításokat.

Csolnakossy, mint régi nagy hírlírók is, — nem járt színészkolát. Városi hivatalnok volt Makón, ahol az ottani városi dalárdában énekel, mint később a dalegyet basszus-szólistája.

Már jóval színpadra lépte előtt fel

ségű, mely basszusával s annak szubkontra oktávájával a Makón járt gróf Zichy Jenőnek, aki hivta is Budapestre a magyar királyi operához, keltetésbe helyezve őstánulját, mesteri énekképzést stb.

De ekkor még családi körülményei folytán, — szülei elleneztek, hogy színpadra lépjen — nem fogadta el a „zeneigróf” ajánlatát.

Később azonban, mikor változtak a viszonyai, mégis csak a színpadra hajtott hivatása. Előbb Dankó Pista daltársulata művészi kvartettjének lett igazán dédelgetett tagja.

Dankó Pista, a híres zeneköltő, Pósa Lajos szerint a magyar „nótáfa” négy hangú vegyes kórust szervezett s azzal járta be a vidéki városokat. Énekeseit a legjobb hangúak csekély számú táborából válogatta össze s ma is emlegetik, akik halottak például az alt-énekesnőjét: Berlányi Vandát s basszistáját: Csolnakossy Gyulát.

Igazi művész-társaság volt a Dankó Pistájé, kár, hogy a kiváló zeneszerző, dalköltő — egyre jobban erőlt véve rajta betegeskedése — kénytelen volt társulatát felosztatni.

Ekkor, mint magyar szóló-énekes a híres Somossy-orfeum tagja lett Csolnakossy, ahol a magyar dalokat népszerűsítette a műsorban.

Végül is Mészáros Kálmán, a „Színészegyesület” irodaigazgatója közbenjárására a fővárosi Népszínház szerződtette Csolnakossy Gyulát, Porzolt Kálmán igazgatása alatt.

A fiatal színész persze gyakorlatra volt szüksége, mert önálló szerepeket a daltársulatnál, orfeumban természetesen nem játszott.

Porzolt Kálmán, aki nagyon sze-

rette Csolnakossyt, gyakorlatra Székesfehérvárra küldte azzal a szándékkal, hogy néhány hónapi működés után majd a Népszínház elsőrangú szerepkörét töltsse be Csolnakossy.

Székesfehérvárt kiváló szintársulat játszott s Csolnakossy ottani színészkedésének második hetében már az ott vezérszereplő Blaha Lujzával játszotta leghíresebb szerepét: Csillag őrmestert a „Piros bugyellás”-ban.

Rövid időn belül a legkiválóbb magyar népszínmű színészként emlegetik Csolnakossy Gyulát, aki Pozsonyban, Fiumében aratja nagy sikereit, majd Krecsányi Ignác hatalmas szervezett társulatának lesz tagja s több nyáron kereszttől kedvence a budai közönségnek.

Egymásután játszotta nevezetesebb szerepeit. Kítűnő mint Gondor Sándor (Falu rossza), Laci (Sárga csikó), Gyuri (Gyimesi vadvirág). De már Pozsonyban kihasználják hatalmas basszushangját s ő énekl az operák mélyhangú ének-szerepeit.

Zichy Jenő „Nemo” operáját is elő adják s ő rá osztják a darab Jussuf bég szerepét. Zajos sikerét Olska Vanda lengyel opera-primadonna mellett mi sem igazolja jobban, mint hogy kitüntetésképpen aranyéremmel jutalmazták. Ugyancsak nagy sikerei vannak a többi opera-ensembelében, Fernando-ban (Troubadour), Bartaloban (Sevillai borbély), Hoffmann meséiben (Csodadoktor stb.).

Játszik operettekben is, ő kreálva azok bassz-buffó szerepeit.

Debrecenben Kardoss Géza igazgatása óta működik. Hat éven ke-

resztül sok kedves, feledhetetlen alakítása tette Csolnakossyt népszerűvé a közönség előtt s ezek közt különösen él emlékünkből Pongó Juhász a „Süt a nap”-ban, Baracs Imréje a „Bor”-ban, Todoroszkuja (Elnémult harangok), Szörényije (Ocskay brigadéros), Peturja (Bánk), Pomponinsza (Bob herceg).

Magyaros iz, jellemzőség, határozott színpadi egyéniség, veleszületett s nem mondva-csinált kedélyesség, jóízű ötletesség, keresetlen közvetlenség jellemzik minden alakítását.

Egyébként a színpadon kívül is nagy népszerűségnek örvendett mindenkoron. — Egy ízben Szalontára ment vendégszerpelni, ahol már jól ismerték. De Szalontán elaludt a vasuti kocsiában. A vonatot elindították, mikor a kalauz észrevette a mélyen horkoló Csolnakossyt, akiről tudta, hogy estére játszania kell a színházban.

Szalonta alatt nyílt pályán robbogott a vonat... A kalauz nem sokat gondolkodott, hanem megállította a vonatot s Csolnakossy így még begyalogolhatott Szalontára... A vonaton ülők pedig fejcsóválva mondogatták:

— Most megint gróf Tisza Istvánért állították meg a vonatot!...

Ezt megelőzőleg ugyanis gróf Tisza István állította így meg a vonatot nyílt pályán.

Debrecenben is általános népszerűségnek örvend Csolnakossy Gyula s bizonyos, hogy szombat estéi jubileumán telt ház fogja ünnepelni a mi szintársulatunk egyik legnépszerűbb kedvencét.

Szatyi.

jelentést tették, hogy ha a törvény-szék szabadlábra helyezi Löblt, le-szárják.

A tanuként megidézt katonák szá-vahihetőségére vet ez fényt, — mon-dotta az ügyvéd — kéri az elnököt, figyelmesse a katonákat, hogy tartózkodjanak az ilyen terrorisztikus kifejezésektől.

Ezután Bárczy Margit kávéhází-kenyeresleányt hallgatta ki a bírósá-g.

Két rendőr tanuvallomása után Németh Odón dr. orvosprofesszor, törvényeszkü orvosszakértő adja elő véleményét Löbl József elmebeli ál-lapotára vonatkozólag.

Löblt kivezetik a teremből. Löbl sem a bűnselekmény elkö-vetésekor, sem a vizsgálat tar-tama alatt nem szenvedett olyan elmebajban, amely akaratelhatá-rozását kizárta volna.

Majd folytatják a tanukihallgatá-sokat.

Oláh András szakaszvezető, Szí-lági András szabadságot honvéd, Berky József szakaszvezető, Nagy Sándor katoná kihallgatása után az elnök negyed háromkor a mai tár-gyalást befejezi és annak folytatását holnap, péntek délelőtt 9 órára ha-lasztja, mikor is a hátralevő tanuk kihallgatását folytatják.

Budapesti Nemzetközi Áruminta Vásár.

Két nap választ el bennünket az első nemzetközi alapra helye-zett budapesti Áruminta-vásár megnyitásától. Az érdeklődés a vásár iránt ugy külföldön, mint belföldön igen nagy. A vásárok-nak a jelentősége az utóbbi esztendőben mindenütt megnőtt, mert a közlekedési viszonyok mindenütt megnehezültek s a vásárok szabadabb mozgást, a népek a vezető gazdasági ténye-zők között megkönnyített köze-ledési alkalmat jelentettek. A leg-nyújtott nemzetek, így Magyaror-szág részére is új utak, új orien-tálódás keresését és találatát, az elzárkózottságból való kiemelke-dést jelenti az Árumintavásár. — Rendkívül nagy a jelentősége a vásároknak a külkereskedelem szempontjából, mert a külföldi piacok ezen keresztül hódíthatók meg. A tranzitó kereskedelem ér-dekeit, amely Magyarország geo-gráfiai helyzete következtében a jövőben rendkívül nagy jelentő-séggel bír, a nemzetközi vásár szintén igen nagy mértékben mozdítja elő. Mentül inkább rosszabbodnak a belső fogyasztási viszonyok, annál inkább na-gyobb sullyal nyomul előtérbe a kényszer, export piacokat ke-resni. Rendkívül nagy jelentőségű a vásár a reklám szempontjából is. A reklámról egy híres angol államférfiu ugy nyilatkozott, hogy „hirdetés nélkül más, mint a pénzverde, nem tud pénzt csinálni”. A budapesti Áruminta-vásár alkalmat nyújt iparunk és kereskedelmünknek arra, hogy a

külföldi import cégeknek a fi-gyelmét magára vonja.

A budapesti kamara elnöke: Belatiny Arthur a Pester Lloyd-ban írt cikkében a vásár nemzet-közi jellegét érdekesen indokolja azzal, hogy „iparunk export érdekei mellett a tranzitó keres-kedelem érdekei is számításba jöjjenek”. Ezenkívül a nemzet-közi jelleg azt is célozza, hogy a vásár vonzó ereje nagyobb le-gyen és a reklámot is szélesebb alapokra helyezhessék. Körülbe-lül 100 vásár képviselőt foglalok-zik szerte az országban és külföl-dön a vásár propagandáit, a körültekintés és a fáradozás ak-kora mértékével, mint még so-ha. A kiállítási terület nagy mértékben kibővült az új műcsarnok-kal, a városligeti koresolyázó egyesület pavillonjával és a volt etnológiai muzeum helyiségével s végül a mezőgazdasági muzeum előcsarnokával. A kiállítás terü-lete tehát a mult esztendeivel szemben annak kétszerese.

A kamarák és érdekképvisele-tek egyesült erővel fáradoznak azon, hogy a vásár sikere minél nagyobb legyen.

A vásárra utazó kereskedők és iparosok 50 százalékos vasuti kedvezményt vehetnek igénybe a kamara g. számú szabályában ki-váltható vásári igazolványok alapján. Igazolványok már csak korlátolt számban állnak ren-delkezésre, így tehát mindenki jól teszi, hogyha a vásári igazol-ványokról kellő időben gondos-kodik.

HIREK

Naplirend:

Április 17., péntek. Protestáns: Aniczét, róm. kath.: Aniczét, görög-katholikus: Simeon. Napkelte 5 óra 8 perc, napnyugta 6 óra 51 perc.

Városi közgyűlés. Ma délelőtt 11 órakor tartja Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlését. A tárgysorozaton ugyanazon pontok szerepelnek, mint a teg-napi jog- és pénzügyi bizottság ülésén. A legnagyobb érdeklő-dést bizonyára a munkás szak-szervezetek kérelmének tárgya-lása fogja kiváltani; e kérdé-snek a jog- és pénzügyi bizott-ság előtt történt megvitatásá-ról lapunk más helyén részle-tes tudósítást hozunk.

Hol kaphatnak kereskedők és iparosok legkönnyebben osz-trák vizumot? Az Ausztriába utazni kívánó kereskedőknek és iparosoknak nem szükséges Budapesten megszakitani utjo-kat a vizum megszerzése végett, mert az osztrák vizumot a ke-reskedelmi és iparkamara 5. sz. szobájában egy bélyeg alakjá-ban a hivatalos órák alatt meg-kaphatják.

Apollóban: Dante Pokla.

A Nyugat estélye. A fővárosi írók vasárnap estélye a jegyek nagy-része elkelt. A Nyugat kénytelen még is ujra elhalasztani estélyét. Multkor Hoór-Tempis Erzsébet és Kosztolá-nyi most Krudy Gyula influenzás. A megváltott jegyek érvényben ma-radnak. A Nyugat rajta lesz, hogy változatos új műsorral kárpótolja a közönséget.

Nyomozás a „déli betörő után”. A rendőrség széleskörű nyomozást in-dított a „déli betörő” után, aki fél év óta egész sereg betöréses lopást követett el fényes nappal, a déli órákban, az ebédidő alatt. Horváth Ferenc szabómester kára, akinek Szent-Anna-utca 22. szám alatti üz-letéből férfiruhaszövetet vitt el a be-törő, a 20 millió koronát meghalad-ja a betörőnek egyelőre nyoma ve-szett.

Apollóban: Dante Pokla.

Uj művészeti folyóirat indult meg Budapesten. Már a háboru előtt in-dult meg a törekvés az értelemnek, gondolatoknak ujabb, művészibb ki-fejezése iránt. Külföldön már számos jeles író és képzőművész áll e cél szolgálatában és így nem csoda, hogy több folyóiratuk jelent meg a világ minden tájékán. Nálunk is meg indult e mozgalom, azonban jelesebb alkotással mindezeideig nem dicseked-hettünk. Epen a külföld irodalmának gyors fellendülése hatása alatt most indult meg egy tisztább, mélyebb em-beri kapesokat megteremteni akaró művészeti dokumentum „365” címen. A lapban nemcsak magyar, hanem főleg párisi és bécsi művészek és írók produktumai látnak napvilágot. Bennünket debrecenieket annál köze-lebből kell, hogy érintsen ez a hír, miután a lap szerkesztője városunk-ból elszakadt író: Tamás Aladár. Érdeklődőknek szívesen áll rend-elkezésre Keszthely és Kronowitz könyvkereskedő cég, ahol előfizetni is lehet. (E. I.)

Eltűnt 13 éves fiu. A rendőrségen panaszt tett özv. Dutka Gyuláné Vigkedvő Mihály-utca 40. szám alatti lakosnő, hogy Gyula nevű 13 éves fia eltűnt. A fiu a róm. kath. elemi iskola negyedik osztályának tanulója, különben kalandos természetű, le-het, hogy előkerül. — A husvét hé-tőjén eltűnt 5 éves fiúcska előke-rült. Eltűnt a városban és jőembe-rek vették pártfogásukba éjszakára, másnap pedig a rendőrség haza-kísértette az óbarakba.

Apollóban: Dante Pokla.

Kender vetőmag. A Tiszán-tuli Mezőgazdasági Kamara a gazdaközönség köréből meg-nyilvánult óhajra, nemesített kendervetőmagot szerzett be ki-váló jó minőségben s azt ked-vezményes áron bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére. Felhívja a Kamara a gazdakö-zönség figyelmét, hogy ezen ve-tőmagból kisebb mennyiség még rendelkezésre áll s az a Kamaránál (Debrecen, Hunya-di-utca 10. szám) átvehető.

KÖZGAZDASÁG

15.000 koronával olcsóbbodott a buza

Budapest, ápr. 16. A gabona-tőzsdén lanyha irányzat érvé-nyesült, amely az amerikai bu-zapiacokon bekövetkezett ujabb árzuhanásnak tulajdonítható. — Csikágóban a buza ára 9 centtel olcsóbbodott bushelként és ennek megfelelően nálunk 15.000 koronával esett vissza a buza ára. A rozs 5000 koronával olcsóbbo-dott.

A tőzsdetanács hivatalos árjegy zése a következő: Buza 76 kg.-os tiszavidéki 502.5—505, pestme-gyei és fehérmegyei 500—501.5, 70 kg.-os tiszavidéki 512.5—515, pestme-gyei és fehérmegyei 510—512.5, rozs 455—460, tak. árpa 340—350, sörárpa 450—470, köles 250—260, zab 400—415, tengeri 245—250, korpa 237.5—240 ezer korona métermázsánként.

További hanyatlás az érték-tőzsdén.

Budapest, ápr. 16. Az általános külpolitikai helyzet zavarai a nyugati tőzsdéken is lanyhaságot, legjobb esetben tartózkodást idé-ztek elő. Természetes, hogy a kü-lönben ingadozó talaju budapesti tőzsdé az általános hatás alól nem tudta kivonni magát. Na-gyobb árletérés azonban nem je-lentkezett, sem merészebb akció-ra a kontremin sem vállalkozott.

Utótlőzsdé. Szaporodott az el-adók száma, mert a nyereség-biztosító eladásokon kívül kény-szereladások is mélyítették az ár-nívót. Egyes papirokat viszont most is szívesen vásároltak, kü-lönböző hírekkel kapcsolatosan. Az iparvállalatokról kedvező osz-talék híreket terjesztenek. Külö-nösen a malomrészvények azok, amelyeknél ezen a címen árnye-réség mutatkozik.

Meghívó.

A Debreceni Közvetítő Bank R.-T. folyó hó 26-án, délelőtt 10 órakor az intézet Piac-utca 42. szám alatti helyiségében tartja rendes közgyűlését az 1924. évről, melyre a részvénye-sek meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, zárszámadások előterjesz-tése, ezek tárgyalása, határozathozat-al. 2. A felmentvény megadása. 3. Esetleges indítványok. A közgyűlé-sen csak azon részvényesek vehet-nek részt, kik részvényeiket az inté-zetnél a közgyűlés előtt 3 nappal le-tétbe helyezik. Mérleg számla: Va-gyon: Világítási előleg számla 200, Telefon kölcsön 1000, Folyószámla 24,907.69, Pénztár 13,693.89, 1923. évi veszteség 10848.60, összesen 50650.18. Teher: Részvénytőke számla 20,000, Veszteség tartalék számla 23,204.12, Tartaléktőke számla 7,446.06, össze-sen 50,650.18. Eredmény számla 1923. évi veszteség 10,848.60. Egyenleg, mint veszteség 10,848.60. Debrecen, 1924. évi dec. 31. Igazgatóság.

A szerkesztésért felelős: POSCH DEZSŐ.

Üzlet felosztás miatt

a raktáron levő: női- és férfi szövet zeug, fehérnemű, vászon, chiffon, batizst, alsó- és paplanlepedő vászon, paplan, lyberti, sephir, frenc, kanavász, karton, voál, barchet, flanel, női-, férfi- és gyermek harisnya, zsebkendő, kötött és rövid árut

mélyen leszállított árban árusít

Róth Imre divatáruháza

Csapó ucca 37. szám.

Burgundia sarok.

A csendőrfelügyelőség ügyésze rablógyilkosság címén emelt vádat Léderer ellen.

Május első napjaiban lesz a főtárgyalás.

Léderer Gusztáv csendőrfő-hadnagy bűnügyében a vádemelés megtörtént. A csendőrfelügyelőség ügyésze benyújtott vádiratá-ban a katonai büntetőtörvénykönyv 413. szakasza és 414. sza-kasza 2. pontjába ütköző rabló-gyilkosság bűntette címén emel vádat Léderer Gusztáv ellen. Az ügyben a főtárgyalást Apáthy Jenő dr. hadbíró-alezredes má-jus hó első napjaira fogja kitűz-ni. A főtárgyalás előreláthatólag több napot vesz majd igénybe,

miután az ügyész negyvenöt tanu kihallgatását és több irat felo-lvasását indítványozza. Az előre-látható nagy érdeklődésre és a főtárgyalási terem korlátolt be-fogadóképességére való tekintet-tel a főtárgyalásra csak névre szóló igazolvánnyal bíró egyé-neket bocsátanak be. A vádat va-lószínűleg Krantz Dezső dr. ör-nagy-ügyész képviseli, aki ez ügyben a nyomozást is vezette. A védelmet Kugel János dr. ügy-véd látja el.

▼ SZÍNHÁZ ▼

Gyémántköszörüs.

Az Armond és Gerbiden társas cégek tegnap este színházunkban bemutatott bohózatát ama vígszínházi darabok közé tartozik, amelyekkel szemben nem szoktunk nagyobb irodalmi igényekkel fellépni, eleve tisztában lévén azzal, hogy bizonyos utánozhatatlanul franciás eszprít-vel telespékelt sikamlóságokon kívül is kacagtató jelenetekben lesz részünk.

A „Gyémántköszörüs” három felvonását is végig kacagta a közönség, amiben nagy része van Heltai Jenőnek, a darab zseniális magyar fordítójának is, aki nagyon tapintatosan halkította le az eredetiben valószínűleg nagyon kiélezett kiszólásokat.

A Gyémántköszörüs címszereplője (Rólkó József) tulajdonképpen a magasabb jövődökre hivatott félvilági hölgyekben rejtőzködő gyémánt-érték köszörűse. Amolyan testi-lelki illetlen, aki megfelelő tiszteletdíjért megtanítja a fejlődésképes, egyre fényesebb jövődökre hivatott hölgyecskéket az izléses öltözködésre, a társadalmi illemszabályokra, nem feledkezvén el a külsőségek mellett bizonyos, bár fölszínes irodalmi és művészeti ismeretekről sem. Kitűnő tanítványa akad egy Ginette nevű kicsi nőtökében (Csapó Mária, akit pályafutása hajnalán egy kabaré író bohémlegény (Rajz Ferenc) karjai közt találunk, míg nem a harmadik felvonás végén egy miniszter ölel magához.

Csodálatosképpen az első két felvonás reálisan kacagtató jelenetei után a harmadik felvonásban a szerzők elmélyítik a Gyémántköszörüs főalakját s a csendes, érzelmes rezignáció patinájával vonják be Ginette alakját, aki is vissza vágyik legelső szerelméhez, a bohém kabaré-költő karjai közé. De már késő, a kabaré-költő elvette egy porcellángyáros leányát. Így a nagyjárási nő kénytelen megelégedni... a miniszterrel.

Az előadás, eltekintve a bemutatott előadások menetének itt-ott még észrevehető zökkenéseitől, kiváló volt. A szereposztás mindenestire kifogástalan. Csapó Mária a fő női szerepben kedves színpadi egyéniségének minden biztosan ható fegyvereit küzdelembe vitte a siker reményében, Rólkó József és László Gyula pedig igazán tökéletes produkáltak, amit az egymást követő nyíltszintások is igazoltak. Kitűnő volt Rajz Ferenc s öltözetesen kedves a Torma Gusztai alakítása. Hortobágyi Artur s általában a többi szereplők, ezek közt egy kis szerepben Rajz János járultak hozzá a darab zajos sikeréhez.

Ma a darabot megismétlik. (sz.)

Csolnakossy Gyula jubileuma.

A Csolnakossy Gyula színészi működésének jubileuma alkalmából rendezendő szombat esti díszelőadás iránt igen nagy a közönség érdeklődése. Bizonyos, hogy a „Nótás kapitány” ez esti előadása zsufozott haz előtt felelőlyni. Az előadáson Grete szerepét az alkalommal Kóbor Irén játssza és énekl. Miska közhírszárt és Bódi gróf udvarmestert

pedig Markovits Bandi és Károlyi Vilmos játszák. A többi szereplők a régi ismertek. Az előadás, — az ünnepeit nyílt színpadon való ünneplése után, — részt vesz a debreceni Iparos-kör dalárdaja is, melynek tagjai műdalt adnak elő.

Békebeli vidám hangulatot te remített tegnapi premiéréjén „A gyémántköszörüs”, — kiválóan szellemes, francia vigjáték. A szerény kis midinette karrierje a hónapos szobától a legmagasabb polcig igazán kedves és kellemes estét szerez mindenkinek.

30 százalékkal olcsóbbodtak a színház helyérai.

Jön! Jön! Uferimi!! Jön! Jön!

Feledhetetlen estét készítene elő szombatra Csolnakossy Gyulának barátai, tisztelői és kollégái 25 éves színészi jubileuma alkalmából.

A bakonyi betyár romantika kedves darabja „A kék postakocsi” operette, vasárnap este kerül felújításra.

Apolló: Dante Pokla, egy lélek színváltozása 7 fejezetben. Modern társadalmi dráma keretében Dante művének megrázó hatása a modern lélekre. E remek filmet a főváros nagy mozgósínházaiban mindenkor zsufozott házak előtt játszák.

Vígszínház mozgó: Az eddig megjelent filmek legnagyobbika a „Tízparancsolat”. A bibliai rész a filmtéchnika és a rendezőművészet diadala. Méretei nagyságukban lenyűgözők és sehol semmi természetellenes. — Azután következik az igazi dráma, melyben beigazolást nyer, hogy a tízparancsolat törvényei még mindig érvényben vannak.

Urániában: Szombaton és vasárnap: Kisértelet az erdőn.

A korona 0.0071-75.

Zürich, ápr. 16. Páris 26.80, London 24.76.50, Newyork 517 és háromnyolcad, Brüsszel 26.10, Milánó 21.22.50, Hollandia 206.75, Berlin 123.25, Bécs 0.0072.85, Szófia 3.77.50, Prága 15.35, Varsó 99.75, Budapest 0.0071.75, Bukarest 2.32.50, Belgrád 8.40.

Egy aranykorona = (a dollár hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva) 14.604¹/₄ papír K.

HERCZEG ANNA

modellházában
Piac-utca 41.

Tavaszi

Női- és leányfelöltők

Coverkout-
Burberry-
Kotschmen-
Ripsz- } kabátok

Modell kosztümök, — szövet- és selyem divat ruhák. Jumperek, blousok, aljak, pongyolák, nagy választékban, legolcsóbban.

A TÁLTOSFIU.

— műve. —
Írta: OLÁH GÁBOR.

LXXXV.

Hát mindig ilyen moslékot teszel te én elébem? Hát meg akarsz étetni? Meg akarsz ölni? Azt a megváltó istenét, ahol egy álnok asszony terem...

Fölkapta a husos tálat és hozzávágta a szomszéd ház falához. Darabokra tört.

A kis Bakóné, mintha a padlásról esett volna le, csak ámult:

— Nincs annak a husnak a világon semmi baja... hát miért —?

Bakót tovább lökte félelmét lefojtó dühe. Hátrarohant, égszagató káromkodással ordítva tul lelkiismerete kiáltását:

— Nem is törődöl már te énelem annyit sem, mint a kutyáddal! Elköborolsz, falvakra, napokon át... ki a szent Isten tudja, hol jársz, mit csinálsz? Én rághatom itthon az öklömet. Nem ilyen voltál te ez előtt, Acs Zsuzsánna. Valami történt teveled... rosszat sejték én... de nem tudom kikaparni az igazságot, azt az égzengető Istent a csillagos égből...

Az utjába akadt vasvedret fölrugta, hogy az majd átrepült a szomszédok udvarára. Akkor bevágódott az istállóba, a nyugodtan abrakoló lovakat összeverte, hogy az istálló majd összeomlott. Keze vérzett, belevágta a jászol szegébe; homlokáról szakadt a víz, haja csapzottan lógott a szemébe. Szemefehérje kifordult szája habot turt, örült volt. Rettenetes.

A családja reszketve húzódott egy zugba. Várta, mikor csap le a villám.

23.

Venus és Adonis.

A nyár, mintha tüzeső záporozna, égeti az ember testét, lelkét. Az öregeknek a testét, a fiataloknak a lelkét. Az öreg mathézis tanár, akit becéző néven csak Tóth Jósának nevez a diákság, már tizenhatedszer törli meg izzadó homlokát s az egyszerű egyenlet megoldása még sem sikerül. A tábla előtt álló diák nekiveresedve ötl-hatol, az osztály fele fordult fülét sarkig kinyitja, hogy a Sugás parányi szelleme besurranhasson rajta. Az egész osztály álmos; a délutáni órák tikkasztó unalma üli meg a fiukat; csak az érdekes tanár furcsa közbeszólásai legyezik meg olykor hús fuvaloniként a tüzbemártott arcokat.

— Né donogj! — hangzik a mathézeész professzor ódon, de kedves hangja. A+b... mi hát, fiam? (És énekelve dik-tálja) a+b... Az osztály hátsó fele halk khorusban dümmögi utána: a+b... Szemtelen legyek keringenek az osztályban. azok is azt dongják: a+b... Grósz Zoltán, a jeles zsidó diák, megfog egy legyet, papírvitorlát dug a hátuljába és elereszti a levegőbe, mint pici kis repülőgépet. Nehézkesen száll, zümmög a katedra felé s egyenesen belezuhan a tanár tintatartójába, amelynek a mélyén már egy ifju cserebogár nyugszik. (A gonosz Peleskei lopta bele, még óra előtt.) A beavatottak feszülten várják a kifejlést.

A negyedik padosorban, fejét két kezébe hajtva, Bakó Laci elmerülve olvas valamit. Lelkét egészen kiveszi a könyv, elragadja. viszi valahová Paphos szigetére; csak a teste maradt az osztályban. Véletlenül hozzájutott Shkespeare **Venus és Adonis** c. elbeszélő költeményéhez; a foró nyár, a színes szavak zápora, az érzéki szerelmek izgató mámorával omlik agyára; lán-gól a koponyájára, mintha tüzzel volna tele; nagy sötét szemé kinyílik, mint két fekete viola s pirosba csattanó ajka halkán remeg. Semmit nem hall az osztályterem zsongásából, csak Venus dallamos csábítása és tündöklő panasza zeng fülébe, vé-rébe. Az ismeretlen Isten, a Szerelmek, misztériumának távoli moraja csap felé a fekete betűkből, hirtelen színessé elevenül minden sor: látja a regubeli rengeteg üde zöldjét, kék ködös mélyét, lombokon átcsépező nehéz aransugarát a Napnak, a görögök Napjának; látja az Adonis fiús szépségét, tiltakozó dacosságát, éretlen gyermekes makrancát; látja őh ezi legjobban látja: a Venus titokzatos haját, női szépségének csak sejtett, de még nem ismert rejtelmét. Izzó fantáziája ezerszeres búbájjal jeleníti meg az istennőt, elképzelt meztelenségében. Szíve a tor-kában dobog, végre szinte robbanásszerűen lüktet az agyában. Villamosított sugárzik egész valója; ugy, hogy a mellette ülő fiúk nem tudnak hova lenni a hőségétől.

— Né kaffogj! — inti le hangutánzó igéjével a tanár valamelyik zörömbölő diákját. Hátul, a leghátulso padosorban, az istentelen Miklóssy elkezd énekelni a „Veres kutya románcot”. Egy lánghaju zsidó fiúról költötték a cétus csontvágó eszű diákjai. A magános dallamot átveszi az egész padosor s már jól ki-vehetően döng a szövege is. Az öreg mathézis tanár hallja ezt, de nem tudja eldönteni: az utcáról szűrődik-e be valami gaj-dolás. (nyitva az ablak), vagy talán az udvaron környékel valaki. Idegesen fülel, honnan jön a hang? Mérgében jól rávág somfa botjának a végével a fekete táblán apró számokat ping-gáló diák kezére:

— Ne írj olyan légy-edd-meg betűket, huncut!...

Fölkasztja fülére pápaszemét, előveszi ceruzáját, megzi-zegteti a „series“-t, hogy beírja a nebulónak szekundáját.

— Herre mehetsz!

(Polytjatjuk.)

Hirdetmény.

Hajdu vármegyében Debrecen város Márton Kálmán-telepén 1925. évi április hó 16-án postai ügynökség lép életbe, mely bár-hova szóló levélpostai küldemények, valamint belföldre szóló postautalványok, értékelevelek, pénz- és csomag küldemények felvételével, mindennemű postai küldemények kézbesítésével, nemkülönben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. Az ügynökségnél fel- és leadható könyvelt küldemények értékhatára nem haladhatja meg a belföldi forgalomban egy postautalvánnyal küldhető mindenkori legmagasabb összeget.

A postaügynökség kézbesítő köre Debrecen város Márton Kálmán telepére terjed ki.

A postaügynökség leszámolás, ellenőrzés és felügyelet tekintetében a Debrecen 2. sz. m. kir. postahivatalhoz tartozik és összeköttetését ezen hivataltól és a Debrecen-Nyírábrány között közlekedő kalauzpostával a Debrecen-Ujfalud 4. sz. órházhoz napenként egyszer fenntartott gyalogkúldőncjártat utján nyeri.

Debrecen, 1925. április hó 14.
M. kir. postafelügyelőség.

Hirdetmény.

A városi Tanács felhívja az östermeléssel foglalkozó érdekelt közönséget, hogy a forgalmi adómentességet biztosító östermelési bizonyítványok kicserélését Debrecen sz. kir. város I-ső fokú közigazgatási hatósága (Kossuth-u. 20., földszint) megkezdte s azoknak kicserélését a hatóság a hivatalos órák alatt d. e. 8-2 óráig eszközözi.

A városi Tanács.

Hirdetmény.

A hadirokkantak, hadiözvegye, hadiárvaik április havi illetményének kifizetése április hó 17., 18., 20., 21., 22., 23., 24., 25. napjain fog eszközöltetni. Az illetmények kifizetése 9 órától 12 óráig tart. Megbízottak csupán szabályszerű meghatalmazás alapján vehetik fel az illetményeket. Debrecen sz. kir. város népjóléti hivatala.

Bíró Jenő, igazgató.

Arlejtési hirdetmény.

A városi népjóléti hivatal 400 (négy száz) méter lepedővaszon, 740 (hétszáznegyven) méter középminőségű molinó és 50 (ötven) darab téli pokróc szállítására arlejtést hirdet. A feltételek 1925. április hó 17., déli 12 órától kezdve megtekinthetők Debrecen sz. kir. város népjóléti hivatalán. Miklós-utca 23. szám a. Ugyanígy adandók be az ajánlatok s az ajánlatok beadásának határideje 1925. évi április hó 27. déli 12 óra. Az elkészre beadott, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Debrecen sz. kir. város
Népjóléti Hivatala.

MEGHIVÓ.

A Debrecen és Vidéke Általános Kereskedelmi és Ipari R.-T. folyó hó 26-án, délelőtt 10 órakor Görbe-utca 11. szám alatt rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényesek meghívotnak.

Tárgy: 1. Alapszabályok módosítása. 2. Felügyelő bizottság megválasztása. 3. Indítványok.

Debrecen, 1925. évi április hó 15.
Az igazgatóság.

A Gambrinusban Veress Tóni

muzsikál.

1 füveg pezsgő adóval 60,000

Sürgösen eladó két garnitura magánjáró cséplő

Tanulókat felvesz:

Vértessy János

Miklós uca 53. sz. — Telefon 10-42.

VÉGH DEZSŐ SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ

Elvállal: portálék, üzletberendezések festését, szobafestést, épület- és butor estést, mindennemű fautazatot természetesen.

Szolid munka! Olcsó árak!

Lakás: Debrecen, Csetete u. 21.

Műhely: Ötmalom uca 9. szám.

Toilett tükröket

Kirakatok tükrözését
Rutók csiszolt üvegezését

Ajtó védüveglapokat megrendelhet

SIPKOVITS BÉLA
üvegcsiszoló, tüköráru gyárában

Debrecen, Szlv-u. 14-15.

Telefon: 356.

Ne törje fejét

kereskedő, iparos, hanem fáradjon be kiadóhivatalunkba Kossuth-u. 2., ahol díjtalanul készítünk határoss és elmés hirdetés szöveget.

Gőzekecsiszolás-csépléshez

és egyéb mezőgazdasági célokra legelőcsöbbsen és előnyös feltételek mellett szállítható

KARWINI SZÉN

a Larisch-Mönnich-téle bányából, továbbá

PRIMA POROSZ SZÉN

a Georg von Giesche, s Erben Wildensteinsegen, Morgenrot és Cleophas bányáiból

URBÁN

szénkereskedelmi részvénytársaság Budapest, V. Nádor u. 17.

debreceni képvisellete:

Fekete Lajos okl. gépészmérnök
Debrecen, Piac uca 68-ik szám.

MEGJELENT!**SZATHMÁRY ZOLTÁN****A DEBRECENI SZÍNHÁZ TÖRTÉNETE.**

K A P H A T Ó:

„MÉLIUSZ”
KÖNYVKERESKEDÉSBE

Debrecen város és a Tiszántali ref. egyházak könyvnyomda-vállalata.

APRÓHIRDETÉSEK**Ajánlat**

Fiatal
fodrászegéd ajánkozik helyben vagy vidékre. Balogh Ferenc Debrecen, Olajút 4. 3035

Bor,
saját termelésű, zamatos házibor csak 14,000. Literenként kapható mindennap. Porcsizai ut 53. 3037

Két
szoba, konyhas modern lakás átadó vagy megcserélendő. — Bernáth, Pesti uca 55. 3041

Tölgyszobá
fölvágvá, hazhoz szállítva mázsánként 46,000 korona. Varga uca 11. 3043

Néhány
milliót kiadnék kézzialog ellenében. Cim a kiadóban. 3029

Tűzfifa,
vagontételeiben és aprítva legelőcsöbbsen beszerezhetők: Erdélyi Tűzfifaheozatalnál, Fürdő uca 2. Telefon 10-93. T1035

A legelőcsöbbs
cipőforrás. Király uca 5. szám alatt. Női felcipők, egy spanglis 200 ezer K-tól. Szandálók, a legelőcsöbbs gyártmányu 66,000 K-tól. Gyermek cipők 80,000 K-tól és mindentéle cipők kaphatók. T1101

Egy
liter kitűnő fajbor 14 ezer korona: Révnyél, Hatvan u. végén. T1123

Tej,
elsőrendű, naponta friss fejesű, teli-nyári hordható néhány liter még redkítető. Engel, Werbőczy uca 3. F879

Különbejárati
butorozott szoba kiadó. Hatvan u. 70. F875

Ujlelai
sajáttermesű 6- és ujhor — nagyobbbrézt rizling — hordótételekben is kapható Tóby József termelőnél, Széchenyi u. 15. H899

Uj,
egy vagy kettő szoba, konyha, esetleg istálló is, nagy udvarkerttel kiadó, azonnal beköltözhető. Értekezhetni Erzsébet u. 61. H992

Uccai
erkélyes, butorozott szoba, irodának is alkalmas kiadó. Ugyanott két ajtós jégsekerey eladó. Hunyadi uca 24. T1139

100—150 millió
biztos fedezet mellett kölcsön kiadó. Cim a Függelennél. F889

Jó
házi koszt heti 120 ezer Arany János 61., Pappanvarroda. F890

Egy
szoba, konyha Monostorpályi ut 72. sz. alatt május 1-re kiadó. H906

Egy
szoba, konyha és folyosó kiadó. Cim a kiadóban. H908

2 szoba,
konyhas lakás azonnal átadó Hatvan uca végén. Értekezhetni Holló vendéglőben, Simonffy 59. Izsák urral. T1154

Eleserélném
szoba, konyhát magános asszonnyal, 1 kvártélyos megengedve. Cim kiadóban. T1155

Női-
és gyermekruhákat izléseesen es jutányosan készítek. Legújabb szabást tanítok, vidéki tanulóknak lakást adok. Trnkáné, Vigkedvü u. 25. sz. T1156

Egy
szoba, konyha elcsereleendő hasonlival Bercsényi u. 38. Kovácsné szülésznb. T1157

Modern
kettő szobás, butorozott lakosztály kiadó. Hüvelyes 10., emelet. T1160

Kereslet

Kétszobás
modern lakást keresek a belvárosban. Lelepezt fizetek. Ajánlatokat az Egyetértéshez.

Asztalos-
műhelynek alkalmas nagyobb helyiséget keresek. Cim a kiadóban. 3038

Ügyes
fiu pincértanulóknak felvétetik az „Angol Királynő” étterembe. 3019

70—80
millióval jövedelmező üzethez társat keresek, közreműködés megkívántatik, vallás nem határoz. Cim az Egyetértésnél. 3012

Villamoszerelő
tanulók felvétetnek — Fazekas, Piac uca 43. 2997

Nádudvari
Szövetkezet keres italmérése részére ügyesszolgálat 5—10 millió korona óvadékkal, azonnali belépésre. Fizetése 2% forg. jutalék. H879

Tejfelőző-
gépet, jó karban levőt, megvételre keresek. — Vigkedvü Mihály uca 34. szám. T1141

Könyvelésben
jártas pénztárnoknö keresetnek azonnali belépésre. Ajánlatok személyesen adandók be Friedländer Testvérek, Hatvan u. 37. F887

Eladás

Eladó
családi ház kertszettel, nagy telken. Ipartelepek alkalmas. Cim Egyetértésnél. 3034

Női-
férfi ruhák, cipők, kalapok eladók. Péterfia 42., földszint, jobbra. 3036

Eladó
jó karban levő jargány-cséplőgépj szósorosával. Márton Kálmán uca 5. szám, 3039

Két
igásló szekér-szerszám sürgösen eladó. Faragó uca 13. sz. 3040

Eladó
egy teljesen új, barna 38-as női cipő. Rákóczi 1. sz. 3042

Fűszertízlet,
forgalmas, korlatolt ital méréssel, 2 szobás lakással eladó. — Biztos megélhetés. Cim Egyetértésnél. 3016

Féderes,
új kocsi eladók: Nagy Gyula kocsigyártó, Erzsébet ut 17. 2941

Egy
kevessé használt férfi lakk cipő eladó. — Simonffy u. 50. 2888a

Eladó
minden elfogadható árban a Pereces uca 7. es Maróthy György uca 18. számú ház, négyszobas beköltözhető lakással. 2772

Köntöskert,
Szabolcsi uca 26. sz. kert sürgösen eladó vagy kiadó. Értekezhetni Simonffy uca 11. 11. em. Ugyanott slipper fa eladó. F888

Konyhakredene,
használt, de erős, olcsón eladó. Szappanos uca 29. H903

Feltűnő,
nagy, erős, faj házőrző kutya nagyon olcsón eladó. Károly Ferenc József ut 13. H904

Nád,
3000 kéve és 3 szekér száma eladó a szováti papi tanyán. H905

Gyümölespálinka,
6- és ujbor hordónként eladó. Bor literenként is 14,000 koronaért. — Szoboszlói ut 11-a. H907

Eladó
Sestakert, Porcsizai ut 50. számú szőlő. Értekezni Homok uca 63. T1158

Eladó
szováti cserep, viztartály, vasgerendák. — Batthyányi u. 5. T1159

Tűzfifa
és terményüzlet, nagyon forga mas helyen, felszereléssel együtt elköltözés miatt jutányosan eladó. Értekezni Székely uca 9. T1161

Kirakat,
ajtóval, vasredőnyök belső kirakattal, szekrények üvegezve, festve 260 cm. széles, allg használt, lebontás miatt olcsón eladó. József kir. herceg uca 7. T1162

Hirdessen az Egyetértésben.

Tavaszi ruhákat kifogástalanul fest, mos, tisztít

TELEFON
323.

HRABÉCZY
SZÉCHENYI-UTCZA 18.